

XIV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
im. Stanisława Staszica

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO

AKTY PRAWNE :

**Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.)
– Art. 1, Art.71 ust.1, p. 2 i ust.3.**

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).

§ 25. ust. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

pkt 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

pkt 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

pkt 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;

pkt 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;

pkt 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;

pkt 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

ust. 2. W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół

(Dz. U. z 2001r., Nr 61, poz. 624 z późniejszymi zmianami) wprowadzające funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi. Wyznacza też ramy organizacyjne dla opracowania przez poszczególne typy szkół i placówek wspomnianych wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego.

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu odpowiedniego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zakłada, że wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku edukacyjnego, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjnej i zawodowej.

Doradztwo zawodowe jest nieodłączną częścią programu wychowawczego i jest zawarte w Statucie Szkoły.

Adresatami wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego są: uczniowie, rodzice, nauczyciele.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego realizowany jest przez wychowawców, nauczycieli wszystkich przedmiotów, psychologa i pedagoga szkolnego. Koordynatorem działań jest psycholog szkolny.

CELE WSDZ:

1. Kształtowanie postaw i zachowań:

- rozwój umiejętności poznawania własnych zasobów osobistych pomagających w poszukiwaniu drogi zawodowej;
- kształcenie nawyków ciągłego uczenia się i zdobywania nowych doświadczeń,
- aktywizowanie, przezwyciężanie bierności, radzenie sobie w sytuacjach trudnych i stresowych;
- kształtowanie nawyków planowania przyszłości, modelowania drogi zawodowej i konsekwentnego dążenia do celu.

2. Kształtowanie umiejętności:

- planowania przyszłości zawodowej;
- przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową;
- poszukiwania pracy i prezentowania się na rynku pracy;
- nawiązywania kontaktów i negocjacji.

3. Zdobywanie wiedzy:

- poznanie kierunków studiów i zasad rekrutacji na wyższe uczelnie;
- poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentów związanych z pracą;
- poznanie podstaw prawa pracy;
- poznanie zasad tworzenia biznes-planu, tworzenia własnej działalności gospodarczej;
- poznanie zasad rządzących rynkiem pracy;
- poznanie sytuacji gospodarczej, społecznej na lokalnym rynku.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje następujące obszary działania – pracę z :

- ⑩ uczniami
- ⑩ nauczycielami
- ⑩ rodzicami
- ⑩ środowiskiem lokalnym

WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie różnych zawodów,
- poznawanie własnej osobowości,
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć na wyższe uczelnie.
- pomoc w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminy, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, itp.
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty), - wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.

WSDZ w ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- śledzenie losów zawodowych absolwentów
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach programu wychowawczego szkoły
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej,
- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania zawodów i kierunków kształcenia oraz rynku pracy,
- zapozdawanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego m.in.: Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (PPP), Urzędów Pracy (UP), Ochotniczych Hufców Pracy (OHP), Wyższych Uczelni.
- wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu pomoc młodzieży wejść na rynek pracy (np. Dzień Przedsiębiorczości, Targi edukacyjne)

WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (poradnictwo indywidualne, warsztaty, wykład, prelekcja),
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa wyższego i policealnego,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym (krajowym i unijnym) rynku pracy.

Praca z uczniami:

Klasa I

Samopoznanie: obraz własnej osoby, zainteresowania edukacyjne, zawodowe, umiejętności i uzdolnienia.

Wpływ rynku pracy na planowanie kariery, uwzględniający: zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach, cechy dobrego pracownika.

Klasa II

Rozwijanie umiejętności społecznych: autoprezentacja, komunikacja, współpraca w grupie.

Odpowiedzialność za własny wybór – proces podejmowania decyzji dot kształcenia i zawodu

Klasa III

Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzaminy, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne.

Praca z rodzicami uczniów:

Klasa I

Prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów.

Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców-wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

Klasa II

Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, przykłady różnych karier.

Klasa III

Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej regionalnej i ogólnokrajowej.

Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.

Współpraca z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi.

ZADANIA zespołu ds. doradztwa zawodowego:

1. Rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawanie indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia (w tym jego zainteresowania i uzdolnienia) w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.
2. Planowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Rozwijanie umiejętności rodziców w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego i ich wspieranie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych..
4. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz doradztwa zawodowego: PPP, Biuro Edukacji, WCIES, KOWEziU, SZOK , Wyższe Uczelnie, itp.
5. Gromadzenie informacji edukacyjno-zawodowych i ich udostępnianie zainteresowanym (uczniom, rodzicom, wychowawcom, nauczycielom).
6. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i wyborem zawodu.
7. Współpraca i wspieranie wychowawców, nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy z zakresu doradztwa zawodowego.
8. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu poradnictwa zawodowego.

WSDZ jest realizowany na:

- godzinach wychowawczych,
- zastępstwach,
- lekcjach wszystkich przedmiotów , zgodnie z podstawą programową,
- zajęciach pozalekcyjnych (spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni w kraju i za granicą, z przedstawicielami ciekawych zawodów, udział w dniach otwartych na wyższych uczelniach i zajęciach organizowanych dla licealistów oraz targach edukacyjnych.)

EFEKTY realizacji WSDZ:

1. Świadomy wybór kierunku dalszego kształcenia.
2. Swobodne korzystanie przez uczniów z oferty proponowanej na rynku pracy.
3. Świadome, adekwatne do aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki zawodowej.
4. Uczestnictwo rodziców w planowaniu przez ich dzieci kariery zawodowej.
5. Dopasowanie oczekiwań zawodowych uczniów i ich rodziców do potrzeb rynku pracy.
6. Aktywna współpraca między szkołami, instytucjami, zakładami pracy w realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.
7. Umiejętność perspektywicznego przewidywania rozwoju wybranej przez ucznia ścieżki zawodowej.

FORMY realizacji zadań:

- prowadzenie indywidualnych rozmów, wywiadów i konsultacji - diagnoza zdolności i predyspozycji.
- prowadzenie zajęć grupowych (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. umiejętności interpersonalnych, komunikacji i współdziałania itp.)
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o zasadach rekrutacji na wyższe uczelnie w postaci prasy, informatorów, broszur
- krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- organizowanie spotkań ze specjalistami z instytucji zewnętrznych,
- organizowanie spotkań z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/
- pozyskiwanie i udostępnianie materiałów, publikacji i pomocy dydaktycznych;
- korzystanie z pomocy instytucji wspierających doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- udział w kursach, warsztatach i szkoleniach związanych z problematyką poradnictwa zawodowego.
- organizowanie dni otwartych szkoły – oferta edukacyjna i promocja szkoły.
- udział w Dniu Przedsiębiorczości - promowanie zainteresowań , praktyki uczniowskie itp.

EWALUACJA

Ewaluacja służy ocenie skuteczności funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży: udzielanej informacji, rozmów indywidualnych, pracy grupowej.

Realizacja zadań podejmowanych w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego dokumentowana jest wpisem do dzienników pedagoga i psychologa szkolnego.

Realizacja tematyki orientacji zawodowej podejmowanej na zajęciach lekcyjnych dokumentowana jest wpisem tematu do dziennika zajęć lekcyjnych.

Efektem końcowym realizacji programu jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w zakresie wyboru przedmiotów maturalnych i kierunku dalszego kształcenia oraz ukształtowanie orientacji zawodowej, umożliwiającej mu w przyszłości aktywne funkcjonowanie na rynku pracy.

